

Lied & Opera

Bernarda Fink . Roger Vignoles
Haydn, Schumann, Granados, Rodrigo, Nin

woensdag 14 januari 2004

**Lieder in deSingel en in de Vlaamse Opera Antwerpen
Seizoen 2003-2004**

Koor en Orkest La Petite Bande . Sigiswald Kuijken
Mozart Die Zauberflöte (concertant)
maandag 6 oktober 2003 . deSingel

Felicity Lott . Thomas Allen
Graham Johnson
Purcell, Quilter, Warlock, Lehmann, Messenger, Loewe, Rodgers, Lehár
maandag 27 oktober 2003 . Opera

Vesselina Kasarova . Charles Spencer
Haydn, Gounod, Bizet, Brahms, Tsjaikovski, Rossini
woensdag 10 december 2003 . Opera

**Bernarda Fink . Roger Vignoles
Haydn, Schumann, Granados, Rodrigo, Nin
woensdag 14 januari 2004 . deSingel**

Montserrat Figueras . Rolf Lislevand
Cançons d'amor de l'antigua Hespèria al Casticisme Goyesc
maandag 26 januari 2004 . deSingel

Sergei Leiferkus . Simion Skigin
Tsjaikovski, Glinka, Rachmaninov, Moessorgski
vrijdag 27 februari 2004 . Opera

Elzbieta Szmytka . Levente Kende
Rachmaninov
maandag 22 maart 2004 . deSingel

begin concert **20.00 uur**
pauze omstreeks **20.45 uur**
einde omstreeks **21.35 uur**

inleiding door **Lucrèce Maeckelbergh** . **19.15 uur** . Foyer
teksten programmaboekje **Lucrèce Maeckelbergh**
vertalingen liedteksten **deSingel**
druk programmaboekje **Fotogravure Godefroit**

gelieve uw **GSM** uit te schakelen!

Foyer deSingel

enkel open bij avondvoorstellingen in Rode en/of Blauwe Zaal
open vanaf 18.40 uur
kleine koude of warme gerechten te bestellen vóór 19.20 uur
broodjes tot net vóór aanvang van de voorstellingen en tijdens pauzes

Hotel Corinthia (Desguinlei 94, achterzijde torengebouw ING)

- Restaurant HUGO's at Corinthia
open van 18.30 tot 22.30 uur
- Gozo-bar
open van 10 uur tot 1 uur, uitgebreide snacks tot 23 uur
deSingelaanbod: tweede drankje gratis bij afgifte van uw
toegangsticket van deSingel voor diezelfde dag

Bernarda Fink mezzo-sopraan
Roger Vignoles piano

Joseph Haydn (1732-1809)
Cantate 'Arianna a Naxos', HobXXVlb:2 17'

Robert Schumann (1810-1856)
Frauenliebe und -leben, opus 42 25'
• Seit ich ihn gesehen
• Er, der Herrlichste von allen
• Ich kann's nicht fassen, nicht glauben
• Du Ring an meinem Finger
• Helft mir, ihr Schwestern
• Süßer Freund, du blickest
• An meinem Herzen, an meiner Brust
• Nun hast du mir den ersten Schmerz getan

pauze

Enrique Granados (1867-1916)
Canciones Amatorias 16'
• Descúbrase el pensamiento
• Mañanica era
• Llorad, corazón, que tenéis razón
• Mira que soy niña, amor, déjame !
• No lloréis, ojuelos!
• Iban al pinar
• Gracia mía

Joaquín Rodrigo (1901-1999)
Romancillo: Por mayo era 4'
Adela (Canciones populares españoles nr 9) 2'

Joaquín Nin (1879-1949)
El paño murciano (Cantos populares españoles nr 15) 2'

Joseph Haydn

Vrouwenliefde en -leed

Chronologisch omspannt het recital dat Bernarda Fink heeft samengesteld de periode van eind achttiende tot een stuk in de twintigste eeuw, met de nog bijna barok aandoende cantate van Joseph Haydn en het op het volkslied gebaseerde Spaanse kunstlied. Thematisch zit er een mooie eenheid in: het draait rond twee polen, die nauw met elkaar verstrengeld zijn: de vrouw en haar liefde.

Intens verdriet

Het vocale werk van **Joseph Haydn (1732-1809)** staat diep in de schaduw van zijn instrumentale composities. Hoe graag gehoord en veel gespeeld zijn symfonieën en strikkwartetten zijn, des te onbekender zijn zijn opera's, liederen en cantates. Vanaf 1780 verbleef Haydn met steeds meer plezier in Wenen. Hij genoot er van de "heerlijke feesten" en "schitterende muzikale avonden", zoals hij het zelf noemde. Hij kreeg er veel vrienden en geldschieters, onder andere Baron Gottfried van Swieten, die ook een grote fan van Mozart was. Men neemt aan dat Haydn zelf Mozart voor het eerst ontmoet heeft omstreeks 1783 en tijdens de volgende jaren groeide er een hechte vriendschap tussen hen. Mozart droeg zes kwartetten die hij toen componeerde op aan zijn "dierbare vriend Haydn" en hij nodigde Haydn in de winter van 1789-90 uit op de repetities van zijn opera 'Cosi fan tutte'. Volgens sommige bronnen wordt de vriendschap tussen Mozart en Haydn te sterk geromantiseerd, maar het is in elk geval een feit dat ze een grote bewondering voor elkaar koesterden als componist. Haydn beschouwde Mozart als het model waar hij naar opkeek en hij vreesde ook wel eens

de vergelijking niet te doorstaan, als het muziek voor het toneel betrof. Ook de zangeres Nancy Storace, die voor het eerst Susanna zong in Mozarts 'Le Nozze di Figaro' werd een goede vriendin van Haydn en zong zijn werk. Misschien heeft zij de cantate 'Miseri noi' gecreëerd, de eerste van Haydns drie late solo-cantates voor sopraan.

Begin februari 1790 keerde Haydn terug naar Esterháza en voelde er zich als een "zwerfer in een wildernis" (opnieuw zijn eigen woorden). Hij twijfelde of hij nu 'Kapellmeister', dirigent van het orkest, of orkestslaaf was!

De muziek bood hem troost. Hij schreef een nieuwe sonate voor Mevrouw Genzinger en adviseerde ondertussen haar dochter bij haar uitvoeringen van zijn cantate 'Arianna a Naxos' die hij kort daarvoor in 1789 geschreven had, waarschijnlijk voor Bianca Sacchetti, een zangeres uit Venetië. Ongelukkige gebeurtenissen brachten Haydn sneller terug in Wenen dan hij dacht: Keizer Jozef II stierf op 20 februari 1790, waardoor Wenen in rouw gedompeld werd. Vijf dagen later overleed de vrouw van Prins Nikolaus Esterházy. Haydn had zijn handen vol om zijn broodheer te troosten en Nikolaus zelf stierf in september van dat jaar. Zijn zoon en opvolger, Anton, ontbond onmiddellijk het orkest en toneelensemble en hoewel Haydn kon blijven met een lager loon en een ruime rente van het landgoed van Nikolaus, vertrok hij toch onmiddellijk naar Wenen.

Ariadne is in de mythologie het prototype van de verlaten vrouw, die verbeterd aan haar passionele liefde blijft vasthouden. In zijn cantate 'Arianna a Naxos' geeft Haydn een aangrijpend relaas van het verdriet, de wanhoop en het verlangen van Arianna, verlaten door Theseus. Het is een "scena" waarin het recitatief ondersteund wordt door een bijna orkestrale pianopartij en de aria zeer nauw aansluit bij de tekst en bij de emotie die daarin beschreven wordt: een lange, trage frase drukt haar doodsverlangen uit, terwijl een hevige wilde passage uitdrukking geeft aan de woede van Arianna.

Haydn zelf hield heel veel van deze cantate. Hij vertolkte de pianopartij op een van zijn Londense recitals en noemde ze "mijn geliefde Arianna".

Een intiem dagboek

Al vroeg kwam **Robert Schumann (1810 -1856)** in contact met de wereld van de poëzie: zijn vader was een boekhandelaar, uitgever, vertaler en essayist. Schumann vroeg zich zelfs lange tijd af of hij schrijver of componist zou worden. Als hij twintig was - zijn vader was toen al vier jaar gestorven - hakte hij de knoop door voor de muziek. Maar zijn literaire thuishaven had hem ondertussen voor de rest van zijn leven getekend met een fijnzinnige aard en een goed ontwikkeld gevoel voor poëzie.

Het verhaal van de grote liefde van de jonge man die gedwarsboemd wordt door de vader van de beminde is bekend. Maar we kunnen het niet uit de weg gaan: zeker niet als het over liederen gaat van Robert Schumann en dan nog in het bijzonder over liederen die het verhaal van een huwelijk vertellen, een liefde zoals de vrouw ze beleeft.

Robert Schumann ging in de leer als muzikant in Leipzig bij de strenge Friedrich Wieck. Wieck had een dochter, Clara, die negen jaar jonger was dan Robert. Heel vlug en heel spontaan ontstond er tussen de twee jonge mensen een affectieve band. Schumann had een korte relatie met een leerlinge van Friedrich, Ernestine von Fricken. Ernestine was minder intelligent en minder knap dan Clara en het werd gauw duidelijk dat hun verhouding gedoemd was om te mislukken. Tegen november 1835 hadden Clara en Robert elkaar hun liefde bekend. Vader Wieck zag wat er aan het gebeuren was, had er geen vertrouwen in en nam maatregelen om de twee van elkaar gescheiden te houden. Hij stuurde Clara een tijd weg of hij verbood Robert de toegang tot het huis. De verbeterde houding van vader Wieck om zijn dochter voor zich te houden, was niet alleen een vaderlijke

Robert Schumann

bekommernis. Clara was voor hem ook het resultaat van zijn levenswerk: een grote pianiste. Een voortzetting van zijn eigen artistieke persoonlijkheid. Hij verzette zich tegen iedereen die zijn speciale relatie met Clara in de weg stond. Hij kon en wou zich zijn dochter niet voorstellen als een getrouwde vrouw, als een huisvrouw. Robert en Clara vochten vijf jaar lang tegen dat verzet. Er kwamen zelfs rechtszaken en advocaten bij te pas. Het koppel werd in het gelijk gesteld en ze trouwden op 12 september 1840, één dag voor Clara eenentwintig jaar oud zou worden en dus vrij van het gezag van haar vader. Dat jaar 1840 barstte de vocale creativiteit van Robert Schumann in volle kracht los.

Maar behalve de vreugde was er ook de wroeging: dat hij tekort zou schieten in zijn liefde, dat hij als kunstenaar teveel alleen een spirituele antenne uitstak naar zijn geliefde, de liefde teveel idealiseerde.

Ook aan afgunst ontsnapte het koppel niet: al had Schumann de grootste waardering voor het artistieke talent van zijn vrouw en lag het niet in zijn bedoeling haar daarin te kortwieken, hij had het er toch moeilijk mee als zij een enorm succes kende als pianiste, terwijl hij de "man van de pianiste" was.

Hun aparte situatie beschreef hij zelf zo: "Wel, zo gaat het als kunstenaars met elkaar trouwen. Men kan niet alles hebben. En tenslotte is het belangrijkste dat over alles heen het geluk blijft. En we zijn inderdaad gelukkig dat we elkaar hebben en elkaar verstaan, verstaan en beminnen, met heel ons hart."

In zijn verhaal in liedvorm 'Frauenliebe und -leben' wordt vooral de passie en het geluk van de liefde bezongen, vanuit het standpunt van de vrouw. Het had een cyclus van Clara kunnen zijn, die zelf ook liederen componeerde. Maar haar mannelijke partner vond in de gedichten van Adelbert von Chamisso de precieze uitdrukking van de gevoeligheden en de scherpe kanten van zijn echtgenote.

In acht liederen krijgen we het verhaal van een huwelijksleven: het ontstaan van de liefde met extatische verliefdheid en aanbidding van de jongeman, de bevestiging van de liefde in een huwelijk, de vreugde van het moederschap, het verdriet over de dood van de man.

Een verhaal van emoties en innigheid, dat evolueert naar gelang de vrouw ouder wordt. Van uitbundige kinderlijkheid naar rijpheid, opoffering en gedwongen aanvaarding van het lot. In de herinnering blijft het samen zijn voortleven. Een aangrijpende focus op het innerlijke leven van een vrouw.

Spaanse melancholie

Het Spaanse lied zit geworteld in de volksmuziek. De lijn tussen kunstlied en volkslied kan minder strikt getrokken worden, want altijd klinkt de melodie eigen aan een bepaald Spaans landschap erdoor. Misschien is dat ook de reden waarom het Spaanse lied minder doorgedrongen is in het gewone concertrepertoire, want, zoals José Carreras zegt: als men niet de juiste Castiliaanse, Andalusische, Catalaanse - of nog andere - toon treft, zit men eigenlijk fout. Die specifieke toon voor elke regio, karakteriseert het werk van de componist die ervandaan komt. De veelvuldigheid van het Spaanse landschap weerspiegelt zich in de bijna archetypische psychologische kenmerken van het Spaanse karakter. De opvallendste en diepste emotie daarin is de melancholie die steeds weer overheerst. Op de meest intense en meest inventieve manier geven de verschillende componisten daar telkens weer uiting aan.

Enrique Granados (1867-1916) woonde en werkte vooral in Barcelona, waar hij ook als pianist optrad met onder andere Casals en Saint-Saëns. Zijn pianowerken zijn ook zijn meest populaire muziek. Hij bleef nog erg dicht bij de conventionele romantiek, gebaseerd op dromerige lyriek en een verheven sfeer. Invloed van Schumann, Liszt en de toen in Span-

je populaire componist Grieg is herkenbaar, al is die gekleurd door zijn Spaanse persoonlijkheid. Hij is dan ook een belangrijke schakel in de ontwikkeling van de Spaanse nationale school. Goya was de schilder die hij mateloos bewonderde en als model nam voor zijn eigen kunst. De typering van een biograaf die hem met Goya vergeleek, vat zijn persoonlijkheid dan ook het best samen: "Granados was zoals Goya, een idealist. Zoals Goya slaagde hij erin de essentie weer te geven van wat hij zag. Zoals hij keek hij achter de grandeur en vond wat diep verborgen zit onder het triviale."

De 'Canciones amatorias' (Liefdesliederen) zijn uniek door hun intense atmosfeer, die ontstaat uit de extreme buigzaamheid van de zang, ondersteund door een al even extreem tedere en verfijnde pianobegeleiding.

Het zijn liederen over de pijn van de liefde: het jonge meisje, de 'niña', wordt geconfronteerd met de pijn van een ondankbare minnaar. Ze laat even doorschemeren dat hij het wenen niet waard is, wankelt op het wanhoopsgevoel dat we ontmoet hebben in Haydn's 'Arianna', maar herwint haar vrolijkheid en gaat dansen.

De minnaar treurt over een vrouw die hem vergeten is en mijmert over een onbekende geliefde.

Het laatste lied 'Gracia mía' is een lied van pure aanbidding.

Na de première van zijn eerste concerto 'Concierto de Aranjuez' voor gitaar in 1940, werd **Joaquín Rodrigo (1901-1999)** beschouwd als een van de vooraanstaande Spaanse componisten. Hij studeerde in Parijs bij Paul Dukas, aan het Conservatorium en aan de Sorbonne en verbleef ook tijdens de jaren van de Spaanse burgeroorlog in Frankrijk en Duitsland. In 1939 keerde hij terug naar Madrid. Rodrigo, die blind geworden was op driejarige leeftijd, was er niet alleen actief als componist, maar ook als muzikcriticus en professor. Zoals ook het geval is met zijn mentor Manuel de Falla,

moet zijn muziek beoordeeld worden vanuit de context van de Spaanse klassieke en traditionele muziek, kunst en literatuur. Zijn werk is meestal conservatief, "trouw aan de traditie", zoals hij het zelf noemde, beïnvloed door Granados, Ravel en Stravinsky. Met een bijzondere melodische gave componeerde hij de mooiste toonzettingen van de Spaanse poëzie.

De Cubaanse componist **Joaquín Nin (1879-1949)** maakte zijn debuut als pianist in Barcelona toen hij twaalf jaar oud was. De laatste tien jaar van zijn leven verbleef hij in Havana, de rest was hij meestal in Spanje of op tournee in Europa. Hij was een van de eerste pianisten die opnieuw de Franse barokcomponisten (Rameau, Couperin) speelde en ook uitgaven verzorgde van de achttiende- eeuwse Spaanse componisten.

Hij begon pas laat te componeren en zijn oeuvre bestaat vooral uit werken voor piano, kamermuziek en een dertigtal liederen, waarvan 'El paño murciano' deel uitmaakt van een bundel Spaanse volksliederen.

Joseph Haydn

Cantate 'Arianna a Naxos', HobXXVlb:2

Adagio

Teseo mio ben, dove sei? Dove sei tu?
Vicino d'averti mi pareo,
ma un lusinghiero sogno fallace m'ingannò.
Già sorge in ciel la rosea Aurora,
e l'erbe e i fior colora Febo
uscendo dal mar col crine aurato.
Sposo, sposo adorato, dove guidasti il piè
Forse le fere ad inseguir
ti chiama il tuo nobile ardor.
Ah vieni, ah vieni, o caro,
ed offrirò più grata preda ai tuoi lacci.
Il cor d'Arianna amante, che t'adora costante,
stringi, stringi con nodo più tenace,
e più bella la face splenda del nostro amor.
Soffrir non posso d'esser da te divisa un sol istante.
Ah di vederti, o caro, già mi strugge il desio;
ti sospira il mio cor, vieni, vieni idol mio.

Aria (Largo)

Dove sei, mio bel tesoro, chi t'invola a questo cor?
Se non vieni, io già mi moro,
né resisto al mio dolor.
Se pietade avete, oh Dei, secondate i voti miei,
a me torni il caro ben.
Dove sei? Teseo!

Adagio

*Theseus, mijn liefste, waar ben je? Waar ben je naartoe gevluht?
Je lag zo zoet bij mij,
maar het was een valse droom die mij heeft misleid.
Daar in het rozige licht nadert Aurora,
het gras en de bloemen verkleuren en kondigen de komst
aan van de gouden god die opstijgt uit de zee.
Theseus, mijn beminde man, ach, verschijn je nog niet?
Wat heeft je ertoe aangezet om je in de strijd te werpen?
Ach, kom terug, kom terug, o lieveling,
zelfs de rijkste buit kan mijn angst niet goedmaken!
Druk je dicht tegen de boezem van jouw trouwe vrouw,
versterk onze band,
dan zal onze liefde stralen als nooit tevoren.
Ik kan niet langer verdragen van jou gescheiden te zijn.
Ach, ik wordt verteerd door het verlangen jou terug te zien,
geliefde;
mijn hart verlangt naar jou, kom, kom, mijn liefste.*

Aria (Largo)

*Waar ben je, mijn schat, wat doe je mijn hart toch aan?
Als je niet komt, zal ik sterven,
ik zal bezwijken aan mijn verdriet.
Als u medelijden heeft, o God, aanhoor mijn smeekbede,
opdat mijn geliefde terugkeert.
Waar ben je? Theseus!*

Recitativo

Ma, a chi parlo? Gli accenti Eco ripete sol.
Teseo non m'ode, Teseo non mi risponde,
e portano le voci e l'aure e l'onde.
Poco da me lontano esser egli dovia.
Salgasi quello che più d'ogni altro
s'alza alpestre scoglio; ivi lo scoprirò.
Che miro? Oh stelle, misera me,
quest' è l'argivo legno!
Greci son quelli!
Teseo! Ei sulla prora!
Ah m'ingannassi almen ...
no, no, non m'inganno.
Ei fugge, ei qui mi lascia in abbandono.
Più speranza non v'è, tradita io sono.

Teseo, Teseo, m'ascolta, Teseo!
Ma oimè! vaneggio!
I flutti e il vento lo involano per
sempre agli occhi miei.
Ah siete ingiusti, o Dei,
se l'empio non punite! Ingrato!
Perchè ti trassi dalla morte
dunque tu dovevi tradirmi!
E le promesse, e i giuramenti tuoi?
Spergiuro, infido! hai cor di lasciarmi.
A chi mi volgo, da chi pietà sperar?
Già più non reggo,
il piè vacilla, e in così amaro istante
sento mancarmi in sen
l'alma tremante.

Recitatief

*Maar tot wie spreek ik? Mijn woorden vinden enkel weerklank in
een echo.
Theseus hoort me niet, Theseus antwoordt me niet,
en de dageraad en de golven dragen mijn stem niet verder.
Hij zou niet ver van mij moeten zijn.
Daar aan de oever rijzen de klippen tot aan de hemel,
op hun toppen ontdek ik hem!
Maar wat zie ik? O hemel, arme ik,
het is een schip!
Het zijn de Grieken!
Theseus! Ik zie hem op de voorsteven!
Ach, ik vergis mij ...
Nee, nee, hij is het!
Hij vlucht weg, hij laat me in de steek.
Er is geen hoop meer voor mij, ik ben bedrogen.*

*Theseus, Theseus, aanhoor mij, Theseus!
Arme ik! Tevergeefs!
De golven en de wind onttrekken hem
voor eeuwig van mijn blik.
Ach, jullie zijn onrechtvaardig, o goden,
wanneer jullie hem niet straffen! De ondankbare!
Ik waagde mijn leven om jou te redden
en jij verlaat mij nu!
En jouw belofte, en de eed die je hebt gezworen?
Je pleegt meineed, verrader! Mijn hart is verlaten.
Tot wie kan ik me wenden, waar kan ik medelijden vinden?
Ik kan me niet meer staande houden,
Ik wankel op mijn benen en op zo'n bitter moment
voel ik mijn gebroken, bevende ziel.*

Aria

A che morir vorrei in sì fatal momento,
ma al mio crudel tormento
mi serba ingiusto il ciel.
Misera abbandonata non ho chi mi consola.
Chi tanto amai s'invola barbaro ed infedel.

anoniem

Aria

*Op dit noodlottige moment wil ik sterven,
maar de onrechtvaardige hemel bewaart
een wrede kwekking voor mij.
Ik ben ellendig en verlaten, er is niemand die mij troost.
De ontrouwe barbaar waar ik zoveel van hield, is verdwenen.*

Robert Schumann

Frauenliebe und -leben, opus 42

tekst: Adelbert von Chamisso (1781-1838)

Seit ich ihn gesehen

Seit ich ihn gesehen,
Glaub ich blind zu sein;
Wo ich hin nur blicke,
Seh ich ihn allein;
Wie im wachen Traume
Schwebt sein Bild mir vor,
Taucht aus tiefstem Dunkel,
Heller nur empor.

Sonst ist licht- und farblos
Alles um mich her,
Nach der Schwestern Spiele
Nicht begehrt ich mehr,
Möchte lieber weinen,
Still im Kämmerlein;
Seit ich ihn gesehen,
Glaub ich blind zu sein.

Er, der Herrlichste von allen

Er, der Herrlichste von allen,
Wie so milde, wie so gut!
Holde Lippen, klares Auge,
Heller Sinn und fester Mut.

So wie dort in blauer Tiefe,
Hell und herrlich, jener Stern,
Also er an meinem Himmel,
Hell und herrlich, hehr und fern.

Wandle, wandle deine Bahnen,
Nur betrachten deinen Schein,
Nur in Demut ihn betrachten,
Selig nur und traurig sein!

Höre nicht mein stilles Beten,
Deinem Glücke nur geweiht;
Darfst mich, niedre Magd, nicht kennen,
Hoher Stern der Herrlichkeit!

Nur die Würdigste von allen
Darf beglücken deine Wahl,
Und ich will die Hohe segnen,
Viele tausend Mal.

Will mich freuen dann und weinen,
Selig, selig bin ich dann;
Sollte mir das Herz auch brechen,
Brich, O Herz, was liegt daran?

Ich kann's nicht fassen, nicht glauben

Ich kann's nicht fassen, nicht glauben,
Es hat ein Traum mich berückt;
Wie hätt' er doch unter allen
Mich Arme erhöht und beglückt?

Mir war's, er habe gesprochen:
"Ich bin auf ewig dein",
Mir war's - ich träume noch immer,
Es kann ja nimmer so sein.

O laß im Traume mich sterben,
Gewieget an seiner Brust,
Den seligsten Tod mich schlürfen
In Tränen unendlicher Lust.

Du Ring an meinem Finger

Du Ring an meinem Finger,
Mein goldenes Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen,
Dich fromm an das Herze mein.

Ich hatt' ihn ausgeträumet,
Der Kindheit friedlich schönen Traum,
Ich fand allein mich, verloren
Im öden, unendlichen Raum.

Du Ring an meinem Finger,
Da hast du mich erst belehrt,
Hast meinem Blick erschlossen
Des Lebens unendlichen, tiefen Wert.

Ich will ihm dienen, ihm leben,
Ihm angehören ganz,
Hin selber mich geben und finden
Verklärt mich in seinem Glanz.

Du Ring an meinem Finger,
Mein goldenes Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen
Dich fromm an das Herze mein.

Helft mir, ihr Schwestern

Helft mir, ihr Schwestern,
Freundlich mich schmücken,
Dient der Glücklichen heute mir,
Windet geschäftig
Mir um die Stirne
Noch der blühenden Myrte Zier.

Als ich befriedigt,
Freudigen Herzens,
Sonst dem Geliebten im Arme lag,
Immer noch rief er,
Sehnsucht im Herzen,
Ungeduldig den heutigen Tag.

Helft mir, ihr Schwestern,
Helft mir verscheuchen
Eine törichte Bangigkeit;
Daß ich mit klarem
Aug ihn empfangen,
Ihn, die Quelle der Freudigkeit.

Bist, mein Geliebter,
Du mir erschienen,
Gibst du mir, Sonne, deinen Schein?
Laß mich in Andacht,
Laß mich in Demut,
Laß mich verneigen dem Herren mein.

Streuet ihm, Schwestern,
Streuet ihm Blumen,
Bringet ihm knospende Rosen dar,
Aber euch, Schwestern,
Grüß ich mit Wehmut,
Freudig scheidend aus eurer Schar.

Süßer Freund, du blickest

Süßer Freund, du blickest mich verwundert an,
Kannst es nicht begreifen wie ich weinen kann;
Laß der feuchten Perlen ungewohnte Zier
Freudig hell erzittern in dem Auge mir.

Wie so bang mein Busen, wie so wonnevoll!
Wüßt ich nur mit Worten wie ich's sagen soll;
Komm und birg dein Antlitz hier an meiner Brust,
Will ins Ohr dir flüstern alle meine Lust.

Weißt du nun die Tränen, die ich weinen kann?
Sollst du nicht sie sehen, du geliebter Mann?
Bleib an meinem Herzen, fühle dessen Schlag,
Daß ich fest und fester nur dich drücken mag!

Hier an meinem Bette hat die Wiege Raum,
Wo sie still verberge meinen holden Traum;
Kommen wird der Morgen, wo der Traum erwacht,
Und daraus dein Bildnis mir entgegenlacht!

An meinem Herzen, an meiner Brust

An meinem Herzen, an meiner Brust,
Du meine Wonne, du meine Lust!
Das Glück ist die Liebe, die Lieb ist das Glück,
Ich hab's gesagt und nehm's nicht zurück.

Hab überschwenglich mich geschätzt,
Bin übergücklich aber jetzt.
Nur die da säugt, nur die da liebt
Das Kind, dem sie die Nahrung gibt;

Nur eine Mutter weiß allein,
Was lieben heißt und glücklich sein.
O, wie bedaur' ich doch den Mann,
Der Mutterglück nicht fühlen kann!

Du lieber, lieber Engel, du
Du schauest mich an und lächelst dazu!
An meinem Herzen, an meiner Brust,
Du meine Wonne, du meine Lust!

Nun hast du mir den ersten Schmerz getan

Nun hast du mir den ersten Schmerz getan,
Der aber traf.
Du schläfst, du harter, unbarmherz'ger Mann,
Den Todesschlaf.

Es blicket die Verlaßne vor sich hin,
Die Welt is leer.
Geliebet hab' ich und gelebt, ich bin
Nicht lebend mehr.

Ich zieh mich in mein Innres still zurück,
Der Schleier fällt,
Da hab' ich dich und mein verlornes Glück,
Du meine Welt.

Enrique Granados (1867-1916)
Canciones Amatorias

Descúbrase el pensamiento

Descúbrase el pensamiento
de mi secreto cuidado,
pues descubrir mis dolores,
mi vivir apasionado;
no es de agora mi pasión,
días ha que soy penado.
Una señora a quien sirvo
mi servir tiene olvidado.

Su beldad me hizo suyo,
el su gesto tan pulido
en mi alma está esmaltado.
¡Ay! ¡Ay de mí!
Que la miré, que la miré
para vivir lastimado,
para llorar y plañir
glorias del tiempo pasado.
¡Ay! Mi servir tiene olvidado.

anoniem

Laat mij de gedachte onthullen

*Laat mij de gedachte onthullen
van mijn geheime liefde,
en laat mij mijn angsten blootleggen,
mijn leven vol lijden.
Mijn hartstocht is niet nieuw;
ik heb al oneindig veel geleden.
Ik ben dienaar van een dame
die mijn diensten vergeten is.*

*Haar schoonheid maakte mij tot slaaf,
en haar glanzend gezicht
staat in mijn ziel gebrand.
Ach! Ellendige ik
die haar aanstaarde
enkel om in verdriet te verzinken,
te wenen en te treuren
dat mooie tijden zijn voorbijgegaan.
Ach! Ze is mij vergeten!*

Mañanica era

Mañanica era, mañana
de San Juan se decía al fin,
cuando aquella diosa Venus
dentro de un fresco jardín
tomando estaba la fresca
a la sombra de un jazmín,
cabellos en su cabeza,
parecía un serafín.
Sus mejillas y sus labios
como color de rubí
y el objeto de su cara
figuraba un querubín;
allí de flores floridas
hacía un rico cojín,
de rosas una guirnalda
para el que venía a morir,
¡ah!, lentamente por amores
sin a nadie descubrir.

anoniem

Dageraad

Dageraad - Sint-Jansdag (midzomerdag, 24 juni)
brak eindelijk aan,
toen godin Venus
in een koele tuin
een luchtje was gaan scheppen
in de schaduw van een jasmijn;
met haar mooie lokken
leek ze wel een engel.
Haar wangen en lippen
waren robijnrood,
en haar gelaatsuitdrukking
was dat van een cherubijn.
Van bloesems
maakte ze een rijk kussen,
van rozen een krans
voor iemand die een langzame dood was gestorven
voor een liefde die hij,
helaas, aan niemand zou bekennen.

Llorad, Corazón, que tenéis razón

Lloraba la niña
(y tenía razón)
la prolija ausencia
de su ingrato amor.
Dejola tan niña,
que apenas, creo yo
que tenía los años
que ha que la dejó.
Llorando la ausencia
del galán traidor,
la halla la Luna
y la deja el Sol,
añadiendo siempre
pasión a pasión,
memoria a memoria
dolor a dolor.
Llorad, Corazón,
que tenéis razón.

Luis de Gongora (1561-1627)

Ween, hart, want je hebt er alle redenen toe

*Het meisje treurde
(en terecht)
over de lange afwezigheid
van haar ondankbare geliefde.
Hij had haar in de steek gelaten, zo jong,
ik geloof dat ze amper
zo oud was als de jaren die waren
voorbijgegaan sinds hij haar verlaten had.
Treurend over de afwezigheid
van haar ontrouwe geliefde,
wordt ze gevonden door de maan
en verlaten door de zon,
waarbij ze steeds
het ene lijden na het andere
de ene herinnering na de andere
het ene verdriet na het andere op elkaar stapelt.
Ween, hart,
want je hebt er alle redenen toe.*

Mira que soy niña

Mira que soy niña, ¡Amor, déjame!
¡Ay, ay, ay, que me moriré!

Paso, amor, no seas a mi gusto extraño,
no quieras mi daño
pues mi bien deseas;
basta que me veas
sin llegar a verme.
¡Ay, ay, ay, que me moriré!

No seas ahora, por ser atrevido;
sé agradecido Ah!
con la que te adora,
que así se desdora
mi amor y tu fe.
¡Ay, ay, ay, que me moriré!

Mira que soy niña ...

anoniem

Kijk, ik ben maar een kind

*Kijk, ik ben maar een kind. Liefde, laat me met rust!
Ach, want ik zal sterven!*

*Voorzichtig, liefde, tart mijn verlangen niet zo,
doe mij geen kwaad.
Wanneer je het goed met me voor hebt,
volstaat het om mij te zien
zonder dichterbij te komen.
Ach, want ik zal sterven!*

*Kom toch niet te vroeg!
Ach! Wees dankbaar
voor degene die je bemint,
opdat mijn liefde en jouw trouw
niet worden aangetast.
Ach, want ik zal sterven!*

Kijk, ik ben maar een kind...

No lloréis ojuelos

No lloréis, ojuelos,
porque no es razón
que llore de celos
quien mata de amor.

Quien puede matar
no intente morir,
si hace con reír
más que con llorar.

No lloréis ojuelos,
porque no es razón
que llore de celos
quien mata de amor.

anoniem

Huil niet, kleine oogjes

*Huil niet, kleine oogjes,
want het is niet juist
om van jaloezie te huilen
terwijl je doodt met liefde.*

*Zij die kan doden
zou niet mogen doden
als ze meer kan verrichten met gelach
dan met tranen.*

*Huil niet, kleine oogjes,
want het is niet juist
om van jaloezie te huilen
terwijl je doodt met liefde.*

Iban al pinar

Serranas de Cuenca
iban al pinar,
unas por piñones,
otras por bailar.

Bailando y partiendo
las serranas bellas,
un piñón con otro,
de amor las saetas
huelgan de trocar:
unas por piñones,
otras por bailar,

Entre rama y rama
cuando el ciego dios
pide al Sol los ojos
por verlas mejor,
los ojos del Sol
las veréis pisar,
unas por piñones,
otras por bailar.

Luis de Gongora (1561-1627)

Naar het dennenbos

*Meisjes uit de bergen van Cuenca
gingen naar het dennenbos,
sommigen voor pijnappels,
anderen om te dansen.*

*De mooie meisjes uit het hoogland
dansen en delen
de pijnappels in stukken,
en leiden zo vrolijk
de pijlen van Cupido af,
sommigen voor pijnappels,
anderen om te dansen.*

*Tussen de takken,
wanneer de blinde god
de zon om ogen smeekt
om hen beter te kunnen zien,
dan zie je hen trappen
op de ogen van de zon,
sommigen voor pijnappels,
anderen om te dansen.*

Gracia mía

Gracia mía, juro a Dios
que sois tan bella criatura
que a perderse la hermosura
se tiene de hallar su voz.

Fuera bien aventurada
en perderse en vos mi vida
porque viniera perdida
para salir más ganada.

¡Ah! Seréis hermosuras dos
en una sola figura,
que a perderse la hermosura
se tiene de hallar en vos.

En vuestros verdes ojuelos
nos mostráis vuestro valor
que son causa del amor
y las pestañas son cielos;
nacieron por bien de nos.

Gracia mía ...

anoniem

Mijn geliefde

*Mijn geliefde, ik zweer bij God
dat jij zo'n mooie schepping bent
dat, wanneer de schoonheid zou verloren zijn,
ze bij jou zou teruggevonden worden.*

*Mijn leven zou gezegend zijn
wanneer ik me in jou verlies,
want ik zou verloren zijn,
om daarna verrijkt weer te verrijzen.*

*Ach, je zou twee schoonheden zijn
in een vorm,
want wanneer de schoonheid zou verloren zijn,
zou ze bij jou teruggevonden worden.*

*In jouw kleine groene ogen
toon je ons jouw rijkdom,
want ze inspireren de liefde;
en jouw wimpers zijn hemels,
geschapen voor ons genot.*

Mijn geliefde...

Joaquín Rodrigo (1901-1999)

Romancillo: Por mayo era

Por mayo era, por mayo,
Cuando hace la calor,
Cuando los trigos encallan
Y están los campos en flor;
Cuando canta la calandria
Y responde el ruiseñor,
Cuando los enamorados
Van a servir al amor.
Menos yo, ¡triste cuitado!
Que vivo en esta prisión,
Que no sé cuándo es de día,
Ni cuándo las noches son,
Sino por una avecica
Que me cantaba al abor -
Matómela un balletero ...
¡Dios le dé mal galardón!

anoniem

Uit: Romance del Prisoniero

Het gebeurde in mei

*Het gebeurde in mei, in mei,
wanneer de dagen heet zijn,
wanneer de tarwe rijpt
en de velden in bloei staan;
wanneer de leeuwerik zingt
en de nachtegaal antwoordt,
wanneer geliefden
de god van de Liefde dienen.*

*Behalve ik, arme stakker,
ik woon in deze gevangenis,
en ben me niet bewust van de dageraad,
noch van het vallen van de avond,
behalve die ene keer toen een vogeltje
voor me zong bij dageraad -
een jager schoot het neer...
Moge God hem bedanken!*

Adela

Una muchacha guapa,
llamada Adela, llamada Adela,
Los amores de Juan
la lleva enferma, y ella sabía,
Que su amiga Dolores lo entretenía.

El tiempo iba pasando,
Y la pobre Adela, y la pobre Adela,
Más blanca se ponía
Y más enferma; y ella sabía
Que de sus amores se moriría.

anoniem

Adela

*Een mooi meisje met de naam Adela
met de naam Adela, met de naam Adela,
werd ziek als gevolg van haar liefde voor Juan
want ze wist
dat haar vriendin Dolores hem vaak gezelschap hield.*

*De tijd ging voorbij
en arme Adela, en arme Adela
werd steeds bleker en werd
steeds zieker; en ze voelde
dat ze aan deze liefde zou bezwijken.*

Joaquín Nin (1879-1949)

El paño murciano

Diga usted, señor platero,
Cuanta plata es menester
Para engarzar un besito
De boca de una mujer.

Señor platero, he pensado
Que usted sabe engarzar;
Por eso le vengo a dar
Una obrita de cuidado.

A mí un besito me ha dado
Mi novia con gran salero.
Engarzarlo en plata quiero,
Porque soy su fiel amante.

¿Qué plata será bastante?
Diga usted, señor platero.

anoniem

Zilver van Murcia

*Zeg eens, meneer de zilversmid,
hoeveel zilver is er nodig
om een klein kusje van een vrouw
in zilver te smeden?*

*Meneer de zilversmid, aangezien
jij juwelen kan maken,
ben ik naar jou toe gekomen om jou
een kleine taak te geven die veel zorg vereist.*

*Mijn liefje gaf me
een betoverend klein kusje
dat ik graag in zilver wil laten smeden
want ik ben haar trouwe geliefde.*

*Hoeveel zilver is daarvoor nodig?
Zeg het me, meneer de zilversmid.*

Bernarda Fink

De mezzosopraan Bernarda Fink werd geboren in Buenos Aires, Argentinië, als dochter van Sloveense immigranten. Ze studeerde zang aan het Instituto Superio de Arte del Teatro Colón, waar ze regelmatig concerten gaf. Ook met de Academia Bach en Festivals Musicales de Buenos Aires had ze een nauwe band. In 1985 won Fink de Eerste Prijs van de wedstrijd Nuevas Voces Liricas en verhuisde ze naar Europa. Ze gaf reeds concerten met de Wiener Philharmoniker, London Philharmonic, Filharmonisch Orkest van Tsjechië, Gewandhaus Orchester Leipzig, Orchestre Philharmonique de Radio France, Orchestre National de France, Ensemble Orchestral de Paris, Prague Symphony Orchestra, Orchestre de la Suisse Romande, Berlin RSO, Bruckner Orchester Linz, The English Baroque Soloists, Salzburg Mozarteum Orchester, Residentie Orkest Den Haag, I Solisti Veneti, New Japan Philharmonic, Les Musiciens du Louvre, Academy of St Martin-in-the-Fields, en andere. Als operazangeres vertolkte Bernarda Fink met groot succes rollen voor het Grand Théâtre de Genève, de Nationale Opera van Tsjechië, de operahuizen van Montpellier en Innsbruck ('Il Ritorno d'Ulisse in Patria'), Rennes ('La Cenerentola'), Barcelona, Salzburg ('Cosi fan tutte'), De Nederlandse Opera en Teatro Colón. Recitals gaf ze onder meer in het Concertgebouw Amsterdam, Carnegie Hall (in het kader van het New York Festival of Song), het Weense Konzerthaus, de Sloveense Filharmonische Zaal en Sydney Opera House. Recent zong ze Wagners 'Wesendonck-Lieder', 'Les Nuits d'été' van Berlioz, 'Das Lied von der Erde' van Mahler en de Bijbelse gezangen van Dvorák. Bij Hyperion verschenen volgende cd-opnames van Bernarda Fink: 'Canciones amorosas', 'Haydn Songs' en 'Eichendorff-Lieder' van Wolf.

Roger Vignoles

De Britse pianist Roger Vignoles geniet internationale erkenning als één van de vooraanstaande liedbegeleiders van deze tijd. Als partner van uitmuntende zangers en instrumentalisten concerteert hij regelmatig in alle muzikale hoofdsteden van de wereld. Zo begeleidde hij Thomas Allen en Heinrich Schiff op de Salzburger Festspiele, Margaret Price op de Münchener Festwochen, Barbara Bonney op de Schubertiade in Hohenems, Thomas Allen en Arleen Auger in het Musikverein Wien, Andreas Schmidt in de Deutsche Oper Berlin, Elisabeth Söderström en Sarah Walker in de Alte Oper Frankfurt. Tevens is hij de vaste begeleider van Kiri Te Kanawa, met wie hij concerteerde in Barcelona, Brussel, Keulen, Genève, Hamburg, Madrid, Milaan, Parijs, Rome en Venetië, naast een uitgebreide tournee in de Verenigde Staten en het Verre Oosten. De opnames van Roger Vignoles omvatten onder meer Franse liederen en cabaretliederen met Sarah Walker, liederen van Liszt, Ravel en Obradours met Kiri Te Kanawa, Franse liederen en duetten met Ann Murray en Philip Langridge. Daarnaast nam hij ook de volledige liederen van Copland op met Roberta Alexander, de complete 'Canticles' van Benjamin Britten met Anthony Rolfe Johnson en Michael Chance, liederen van Schumann, Wolf en Dvorák met Jard van Nes en liederen van Tsjajkovski met Joan Rodgers.